

KONINKLIJK

LGOG

samen de geschiedenis van LIMBURG ONTDEKKEN

Kring Parkstad Limburg

Drs. M.W. van der Weerden

T. 06-15894406

E. mwvdweerden@ziggo.nl

UITNODIGING

Lezing: Bruinkoolwinning in Zuid-Limburg

Door: Paul Borger en Martin van der Weerden

Wanneer: Dinsdag 16 September 2025 om 20:00 uur

Locatie: Filmzaal Schunck Glaspaleis, Bongerd 18 te Heerlen

De lezing wordt voorafgegaan door de Algemene Ledenvergadering van LGOG Kring Parkstad; 19.00 tot ongeveer 19.30 uur.

De lezing om 20.00 uur is ook voor niet-leden toegankelijk.

BRUINKOOLWINNING IN ZUID LIMBURG

Lezing door Paul Borger en Martin van der Weerden om 20:00 uur

In samenwerking met Schunck Bibliotheken nodigen wij de leden van het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap (LGOG) en alle overige belangstellenden uit voor deze lezing.

Bruinkoolwinning in Zuid-Limburg

In de *“Eeuw van de steenkool”* werd ook op ruime schaal bruinkool gewonnen. Bruinkoolwinning staat momenteel erg in de belangstelling en is door de heftige demonstraties in Duitsland zelfs wereldnieuws. Zuid-Limburg heeft ook een fors aantal bruinkoolmijnen gehad. Kleinschaliger, maar wel degelijk van economisch belang. Paul Borger heeft in zijn brochure *“Bruinkoolmijnen in de Mijnstreek”* deze geschiedenis overzichtelijk beschreven en met fraaie illustraties gedocumenteerd.

Schaarste aan industriebrandstoffen

Al snel na het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog kwam de import van steenkool en bruinkoolbriketten uit Duitsland, België en Engeland tot stilstand. De bruinzwarte bruinkool uit eigen bodem werd een noodzakelijke aanvulling voor industrie en huisbrand. Ook tijdens de Tweede Wereldoorlog en daarna was er grote behoefte aan bruinkool.

De bruinkool was relatief makkelijk te ontginnen en vergunningen werden vlot verleend. In het gebied van Eygelshoven tot Hoensbroek waren lagen van 5 tot zelfs 25 meter dikte niet ver onder de oppervlakte. Voor de winning was veel personeel nodig. Voor een groot deel kwamen deze “polderjongens” met ervaring bij dijkversterking en inpoldering uit noord en west Nederland. Onder hen waren jongens van 14 en 15 jaar. Zeker in de begintijd was hun huisvesting vaak mensonterend. Zij zochten vertier in de cafés, zaten achter de meisjes aan en verzeilden wel eens in knokpartijen.

Het einde van de steenkolenmijnbouw betekende ook het einde voor de bruinkoolwinning in Nederland. Het landschap was ondertussen onherkenbaar veranderd. De groeves bleven achter als littekens in het landschap. In de loop der jaren zijn ze geheel of gedeeltelijk gevuld en omgevormd tot een Vijverpark, een heidegebied met visvijver, een rustplaats voor overledenen of een sportcomplex. Op de grens van Heerlen en Brunssum werd in 1961 in een voormalige afgraving Zwembad “De Zeekoelen” aangelegd.

Aanmelding en kosten

Aanmelden gewenst via info@lgog.nl met vermelding **Bruin**. Voor leden van LGOG is de toegang gratis. De overige bezoekers betalen €5,- contant bij de entree, liefst gepast.

Met vriendelijke groet,

Pascal Hamers, LGOG Kring Parkstad

Eugene van Loo, Schunck Bibliotheken